

NORSK OLJEMUSEUM ÅRBOK 2007

Gjenstander fra Frigg

Av Gunleiv Hadland

Foto: NOM/Jan A. Tjemsland.

Frigg-gudinnen

Gudinnen Frigg gav sitt navn til Friggfeltet, og til gjengjeld ble hun selve personifiseringen av feltet. Sentralt plassert på boligplattformen hang et stort relieff av henne som ble avduket av Kong Olav V ved åpningen av feltet 8.mai 1978.

Friggfeltet var det første i en rekke felt på norsk sokkel som fikk navn hentet fra norrøn mytologi. Med fransk operatør ved Elf og fransk galantheit er det ikke overraskende en kvinne valget falt på. Frigg var den mektigste av gudinnene i Åsgard. Hun var kjærlighets- og skjebnegudinne og hun styrte over ekteskap og fruktbarhet, i tillegg til å være førstekone til allfader Odin.

Ved feiringer på Friggfeltet ble det gjerne diktet sanger til ære for gudinnen. Da 20 år med produksjon ble markert i 1997, ble «Grand Old Lady Frigg hasn't got the blues yet» og «Old Lady Frigg sings the blues» fremført for første gang. I artikkelen «Vive La Frigg» fra 2005 skrev Alan Atkinson og Bernt Ove Johnsen om arbeidet på Frigg, og oppsummerte med: «Da kan fruktbarhetsgudinnen legge ned sitt verktøy og takke oss

Gunleiv Hadland

(f. 1971) er forsker ved Norsk Oljemuseum. Hadland er utdannet cand. philol. Med hovedfag i historie fra Universitetet i Bergen. Hovedoppgaven hadde tema kraftutbygging og naturvern. Han har tidligere arbeidet med prosjekter for blant annet Teknisk Museum og for Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

for vel utført arbeid, samtidig som hver og en av oss ønskes en god tur videre.»

Etter at QP ble stengt ble relieffet tatt til Dusavika, og hengt opp i Totals lokaler der. En mindre utgave av relieffet som hang på hovedkontoret i Dusavik, kan nå ses i utstillingen Remember Frigg – gassfeltet som ble kulturminne på Norsk Oljemuseum.

Som et samlende symbol, var det naturlig å velge Frigg-gudinnen samt severdighetssymbolet som logo for dokumentasjonsprosjektet Kulturminne Frigg.

Frigg-gudinnen ble i 2003 drapert med britisk og norsk flagg, i anledning 25 års produksjon fra Friggfeltet. Relieffet er laget av Hugo Frank Wathne. Foto: NOMs fotoarkiv.

Bronsemedalje med Frigg-gudinnen ble gitt til alle som var til stede da Frigg-byen ble offisielt åpnet 8. mai 1978. Foto: NOM/ Jan A. Tjemslund.

Broen til britene

Ved inngangen til Norsk Oljemuseum står det i 2008 en stor, gul installasjon. Det er et stykke av broen med som gikk mellom plattformene TP1 og TCP2 på Friggfeltet. Her gikk grensen mellom Norge og Storbritannia, det eneste stedet det var mulig å gå tørrskodd mellom de to landene. Grensen var markert med varsellys og et skilt med teksten

Brobiten utenfor oljemuseet. Foto: NOM/ Monica G. Mitchell.

You are now leaving Norwegian sector, entering the British sector og motsatt på andre siden.

Brostykket fungerer som en ruvende peker inn i museet og utstillingen «Remember Frigg-gassfeltet som ble kulturminne». Den største heisekranen til firmaet Stangeland Kran løftet stykket på plass 8. februar 2008. Stykket er ti meter langt, åtte meter bredt og åtte meter høyt og veier 88 tonn. Den gir et bilde på de reelle størrelsesforholdene i Nordsjøen.

Broens totale lengde var opprinnelig 75 meter, med en vekt på 600 tonn. Da gangbroen ble løftet på plass på Frigg i august 1977, ble det regnet som et av de vanskeligste løftene under installasjonen av feltet. Kranfartøyet ETPM 1601 satte broen på plass med stor presisjon. Gangbroen gikk førti meter over havoverflaten ved smul sjø. Under de verste vinterstormene slo skvettsjøene opp gjennom stålgitteret i gulvet.

Installasjon av broen i august 1977. Foto: NOMs fotoarkiv.

QP-plattformen sett fra TCP2. Parabolene som er satt opp i Geoparken er her festet overst til høyre i radio-masten. Foto: NOM/Jan A. Tjemsland.

Parabolantenner fra QP

To store parabolantenner fra Frigg er satt opp i Geoparken, en eksperimentell bypark ved Norsk Oljemuseum. Parabolene har en diameter på tre meter og er plassert med 60 meters mellomrom. I parken fungerer parabolene som et vitensentereksperiment. Eksperimentet viser hvordan lyd beveger seg og demonstrere prinsippene bak seismikk.

De to parabolantennene som kan ses utenfor oljemuseet ble brukt til kommunikasjon mellom bore- og brønnplattformen DP2 og QP. QP (Quarters Platform) var boligplattform for de tre sentrale installasjonene på feltet, men den var også nervesenteret for Friggfeltet med kontrollrom, helikopterdekk og telekommunikasjonsutstyr.

Monteringen av parabolene i Geoparken er finansiert av Norsk Oljemuseums venneforening.

Rørskrapestasjon med ventil og rørledning.

En rørskrapestasjon med ventil og rørledningen kan også oppleves i Geoparken. Gassrørledninger må renses og inspiseres innvendig. Rensingen blir gjort med store rørskraper, gjerne kalt rensespiger. Disse har tykke børster, mens «intelligente» inspeksjonspiger er utstyrt med elektronisk utstyr som registrerer rørledningens tilstand. Rørskrapestasjonen er punktet på rørledningen der en pig kan settes inn i røret. Trykket fra gassen i rørledningen skyver pigen fram til motaksstasjonen. Betegnelsen pig kommer av den hylende lyden de første rørskrapene laget når de ble sendt gjennom rørledningen, en lyd som minnet om en hylende gris.

Rørskrapestasjonen på Frigg TCP2-plattformen med åpning hengslet i front. Foto: NOM/Jan A. Tjemsland.

17. mai fane fra Friggfeltet. Foto: NOMs fotoarkiv.

Fane brukt under 17.mai feiring på Friggfeltet

På Frigg ble 17. mai behørig feiret hvert år. En 17. mai fane laget på Frigg er nå å se i utstillingen Remember Frigg. Fanen er dekorert med komplekset på Friggfeltet og det norske flagget i rødt, hvitt og blått. På fanen står det «NSL-gruppen Frigg Field 17. mai 2004». NSL-gruppen var et selskap som var leid inn på kontrakt for å ivareta vedlikehold med hensyn til isolering, stillas og overflatebehandling. På Frigg var alle, både operatør-, kontraktør- og serviceansatte med på feiringen av den norske nasjonaldagen. Et godt stykke arbeid er lagt ned i utformingen av fanen, og sier noe om hvilket engasjement også kontraktøransatte la i sosiale begivenheter på Frigg. 17. mai feiringen startet allerede tidlig med flaggheising, eggedosis og alkoholfri champagne på helikopterdekket. Her ble festtalene holdt før folk gikk for å kle seg om. For i 17. mai toget var det beste kostyme som talte. Toget gikk komplekset rundt med egen Friggfane i front og de ulike gruppers faner og flagg bak.

Fanen er innlemmet i oljemuseets gjenstandssamling for å gi et innblikk i det sosiale livet offshore. Det er ikke bare teknisk utstyr som kan fortelle noe om gassfabrikken i Nordsjøen.

*Foto: NOM/Jan A.
Tjemsland.*

«Maseklokkå»

Klokken hang utenfor verktøyburet i verkstedet på Frigg TP1 i over 20 år. Den ble brukt til å tilkalle oppmerksomheten til mekanikeren som drev utlevering av verktøy. Noen ganger var han opptatt med andre ting og oppfattet alle forespørsler etter verktøy som noe utidig mas – og dermed navnet. Klokken er innlemmet i museets samlinger og kan beskues i Friggutstillingen.